

Comentarii la RAPORTul intermediar AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU privind progresele realizate de România în cadrul mecanismului de cooperare și verificare din 08.02.2012

PREMISA

“Prezentul raport este un raport intermediar elaborat în cadrul mecanismului de cooperare și verificare (MCV)¹, care oferă informații tehnice actualizate privind evoluțiile importante înregistrate în ultimele șase luni în România, respectiv de la ultimul raport al Comisiei din luna iulie 2011.” (Pagina 1 din Raport)

PREAMBUL

Aceste comentarii ale Centrului de Resurse Juridice nu au în vedere decât aspectele considerate problematice din perspective acurateții informației și a modului, de presupus a fi științific al acestor rapoarte. Cu atât mai mult cu cât apar judecăți de valoare care, neindicându-se modalitatea tehnică de obținere a datelor, nu se știe pe ce anume se bazează respectiva interpretare.

Paragrafele ori tezele necomentate de către CRJ indica achiesarea la modul de descriere/soluționare a respectivei probleme.

Nr. crt.	Formularea din raport	Comentarii
1.	Noul Cod civil a intrat în vigoare fără probleme în octombrie 2011. (pagina 1)	Din raport nu reiese cum anume, din punct de vedere tehnic, Comisia a ajuns la această concluzie.
2.	Capacitatea factorilor de decizie din sistemul judiciar de a soluționa în mod adecvat problemele legate de integritatea și răspunderea magistraților este, în continuare, o sursă de preocupare în rândul cetățenilor. (pagina 3)	Cum anume a ajuns Comisia, din punct de vedere, de asemenea, tehnic, la aceasta concluzie?
3.	Hotărârile pronunțate în procese-cheie vor trebui să contribuie și mai mult la descurajarea în mod eficace a corupției la nivel înalt (pagina 3)	Cum se împacă individualizarea pedepselor și prezumția de nevinovăție cu emiterea de către Comisie a unei cerințe imperative care conduce la ideea de condamnare și anume cu executare (acest lucru, banuim, înseamnă sintagma descurajarea în mod eficace)? Cum se împacă ideea de rule

		<p><i>of law</i> cu această cerință? Pe de altă parte nu există nici o evaluare a factorilor care conduc la astfel de sentințe, factorii putând fi calitatea probatoriului, calitatea cercetării judecătorești ori ambele. Hotărârea judecătorească definitivă este doar finalul unui proces penal. A te limita doar la o simplă constatare statistică a hotărârilor judecătorești fără o aplecare asupra cauzelor este departe de esența unui raport tehnic, dar poate fi un foarte bun raport politic.</p>
4.	<p>Celelalte coduri vor intra în vigoare în martie 2013, lăsând astfel timp suficient pentru recrutarea unui număr mare de magistrați și personal judiciar și pentru restructurarea sistemului judiciar (pagina 3)</p>	<p>Comisia nu a atenționat/sanționat România atunci când a promulgat codurile în lipsa studiilor de impact (acestea au fost gata la finalul anului 2011, iar codurile au fost publicate în MO în 2009 și 2010).</p> <p>Un an de zile nu este suficient pentru recrutarea (aprox. 300) și pregătirea magistraților, în condițiile în care noul cod de procedură penală conține instituții noi, alte premise ale urmăririi penale și două alte tipologii de judecători: de cameră preliminară și de drepturi și libertăți. Recrutarea, pe de altă parte, implică traversarea a 2 ani la INM, timp în care sistemul trebuie să facă față noilor instituții cu resursele umane existente, motiv pentru care strategia umană nu trebuie făcută în pripă, prioritate trebuind să aibă justițiabilul.</p>
5.	<p>Într-un caz important de suspiciune de corupție la nivel înalt, autoritățile judiciare nu l-au demis pe judecătorul în cauza dintr-o poziție de conducere. Au fost lansate anchete disciplinare în acest caz, acestea fiind însă suspendate ulterior pe motivul că este în curs o anchetă penală.(pagina 4)</p>	<p>De la ultimul raport al Comisiei Europene, din iulie 2011, până în prezent, nu a existat nici un caz de suspiciune de corupție la nivel înalt în justiție, în care să fie începute demersuri disciplinare și acestea să fi fost ulterior suspendate. Informația Comisiei este eronată.</p> <p>Tehnic vorbind, suspendarea unui magistrat nu poate interveni decât dacă s-a pus în mișcare acțiunea penală. Iar dacă s-a pus în mișcare acțiunea penală se suspendă</p>

		<p>ancheta disciplinară. Dacă, ulterior, intervine o condamnare penală, urmează eliberarea din funcție. Dacă nu există condamnare penală, poate exista acțiune disciplinară soldată cu excluderea din magistratură. În ceea ce privește revocarea din funcția de conducere, legea nu prevedea astfel de demiteri.</p>
6.	<p>Acest caz a evidențiat deficiențe clare în capacitatea factorilor de decizie din sistemul judiciar de a lua măsurile convenite în cazul aducerii unor atingeri grave reputației magistraților (continuare de mai sus).</p>	<p>Tot tehnic vorbind, nu se putea face altceva. De altfel nici noua forma a Legii 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor promovată în 2011, nu a adus modificări în acest sens. Pe scurt, o persoană având funcție de conducere în sistem, suspionată de fapte de corupție, nu poate fi demisă decât ca sancțiune disciplinară, în măsura în care nu a început urmărirea penală. Nici MJ, având inițiativă legislativă, nici CSM ca entitate care poate, eventual propune MJ, nu au avut în cele 6 luni aferente Raportului astfel de inițiative tehnice.</p>
7.	<p>Ca răspuns la recomandările Comisiei privind riscul ca în unele cazuri de corupție la nivel înalt să se împlinescă termenele de prescripție, Înalta Curte de Casație și Justiție a accelerat derularea proceselor privind cazurile de corupție la nivel înalt. Această măsură ar putea avea un impact pe termen mai lung, putând conduce la raționalizarea procedurilor judiciare și la adoptarea unor hotărâri judecătorești definitive pronunțate fără întârzieri.</p>	<p>Termenul întârziere implică existența unui termen rezonabil de aceea trebuie furnizate statistici despre numărul de dosare în care a fost depășit termenul rezonabil. Rapoartele Comisiei nu detaliază motivele pentru care sunt cauze care durează foarte mult, fie acestea de natură legală, de administrare a probatoriului ori tergiversare. Indiferent de presiunea populară, justiția trebuie administrată prompt, dar cu respectarea garanțiilor constituționale.</p>
8.	<p>ANI a încheiat o serie de acorduri de cooperare cu alte instituții și a realizat o primă evaluare specifică a riscurilor, precum și verificări pe scară largă cu privire la conflictele de interese din domeniul achizițiilor publice, la nivel local și regional.</p>	<p>In ultimele 3 luni ale anului 2011 ANI a semnat 10 acorduri de colaborare cu alte instituții publice. Evaluarea specifică a riscurilor nu este publică. Această evaluare este prevăzută în Strategia Agenției Naționale de Integritate pentru combaterea și prevenirea acumulării</p>

		<p>averilor nejustificate, conflictelor de interese și a stărilor de incompatibilitate 2011-2014 la pct. 1.5.1.”Planificarea prioritară a activității de evaluare în urma identificării zonelor vulnerabile”, cu indicatorul „analize pe zone de risc”. În cele 4 rapoarte trimestriale de activitate ale ANI pe 2011 nu se menționează nimic cu privire la analizele de risc. Din rapoartele de activitate ale ANI pentru anul 2011 nu rezultă verificările pe scară largă în domeniul conflictelor de interese în achizițiile publice. Din analiza cazurilor de conflicte de interese postate pe website-ul ANI nu rezultă existența unor cazuri de conflicte de interese în domeniul achizițiilor publice.</p>
9.	<p>Conform noului său temei juridic, din 2010 până în prezent, ANI a depistat 18 cazuri de averi potențial nejustificate, în valoare totală de 5,7 milioane EUR, 23 de cazuri de conflicte de interese de natură administrativă și 118 cazuri de incompatibilități.</p>	<p>Această statistică este veche întrucât nu include cazurile definitive în instanțe, respectiv pe cele pierdute definitiv, care nu mai pot fi luate în considerare ca averi potențial nejustificate.</p>
10.	<p>Modul în care s-a asigurat urmărirea judiciară și administrativă a acestor cazuri nu a fost pe de-a-ntregul pozitivă.</p>	<p>Nu este detaliată această afirmație care pare a nu fi susținută de date tehnice. ANI, prin rapoartele sale de activitate, susține că există rezultate pozitive în faza judiciară– de ex. doar 9 cazuri de incompatibilități pierdute definitiv din cele 188, niciun caz de conflict de interese pierdut definitiv, 83% din sancțiunile contravenționale aplicate de ANI au fost menținute etc</p>
11.	<p>Întregul proces a fost complicat prin instituirea comisiilor de cercetare a averilor, create în august 2010 ca organisme intermediare între ANI și instanțe.</p>	<p>Aceste Comisii au fost introduse pentru a rezolva neconstituționalitatea legii ANI dar nu reprezintă o soluție viabilă nici din punct de vedere juridic (pot fi declarate neconstituționale în baza aceleiași temeii pentru care activitatea ANI de sesizare a instanței pentru confiscarea averii a fost declarată neconstituțională) și nici practic (se reia activitatea de culegere de date a ANI).</p>

12.	Efectul disuasiv potențial al investigațiilor ANI este limitat de întârzierile și de lipsa de consecvență constatate în modului în care se dă curs, fie pe cale administrativă, fie judiciară, investigațiilor ANI.	Afirmația aceasta, precum și cea anterioară, nu este susținută de date concrete. Cadrul legal este într-adevăr complicat dar Comisia nu pare a identifica și motivele întârzierilor și lipsei de consecvență. Termenul întârziere implică existența unui termen rezonabil de aceea trebuie furnizate statistici despre numărul de dosare ANI în care a fost depășit termenul rezonabil.
13.	Tentativele de a ridica semne de întrebare cu privire la independența juridică și instituțională a ANI au abătut, de asemenea, atenția de la eforturile de consolidare a rezultatelor pozitive obținute de ANI.	Traducerea în limba română este defictară. Textul în engleză se referă la „încercările de a redeschide discuțiile despre independența juridică și instituțională a ANI”. Această remarcă ține mai degrabă de percepția dezbaterilor interne din România cu privire la activitatea ANI și implică o critică a tipului de dezbatere publică existentă în România și nu date factuale.
14.	Faptul că urmează să fie numit un nou președinte al ANI reprezintă o oportunitate de a sublinia stabilitatea instituțională și integritatea ANI.	Comisia își exprimă speranțele cu privire la modul în care ANI va continua să fie condusă. Aceasta nu este o afirmație tehnică.
15.	De la ultimul raport al Comisiei, România a elaborat un nou proiect de strategie anticorupție, care a fost primit în mod pozitiv de experții și practicienii din domeniu. Punerea în aplicare eficace și impactul strategiei vor depinde de existența unui sprijin și a unei susțineri politice largi. Adoptarea strategiei de către Parlament ar constitui un semnal pozitiv puternic în acest sens.	Solicitarea Comisiei ca Strategia națională anticorupție să fie adoptată de Parlament a întârziat punerea în aplicare a acesteia (care este finalizată din luna septembrie 2011) dar oferă oportunitatea unei dezbateri largi, a unei notorietăți crescute și a unei asumări politice de la cel mai înalt nivel de reprezentare democratică.